

NOEL - Netværk for OrdblindeEngelsk-Lærere

NOEL er et fagligt netværk, der indtil videre har lige omkring 540 medlemmer. Gruppen blev oprettet i 2015 af en frivillig styregruppe bestående af Martin Olsen (Københavns Professionshøjskole), Dorte Gørtz (Roskilde VUC) og Lise Nyrop (Københavns VUC), og senere kom Nelly Jacobsen (Læsekupeen) med. Vi arbejder alle med engelskundervisning, udvikling af læremidler og efteruddannelse af lærere. Målet med NOEL er at skabe en faglig platform til deling af viden og erfaring om ordblinde-engelsk-undervisning for fagfolk. Endelig har det været et stort ønske at udbrede positive erfaringer fra undervisningen af voksne med ordblindhed til grundskolen og ungdomsuddannelserne.

NOEL har hvert år afholdt en temadag, hvor fagfolk holder oplæg og deler erfaringer med hinanden. Tidligere var ordblinde-engelsk mest kendt i VUC og oplysningsforbundene, hvilket fremgik af de første medlemmer i NOEL. Men løbende har flere og flere lærere fra grundskolerne og ungdomsuddannelserne meldt sig til temadagene og i netværkets Facebookgruppe.

5-års jubilæum

D. 9. september i år fejrede vi NOEL's 5-års jubilæum med en særlig temadag på Københavns VUC. Desværre blev vi begrænset til 50 deltagere pga. COVID 19, selvom flere ønskede at deltage. Dagen blev åbnet med en fin velkomst af uddannelseschef på KVUC, Anne-Mette Rasmussen. Herefter stod Birgit Jandorf fra konsulentfirmaet Huset Jandorf og Martin Olsen for dagens

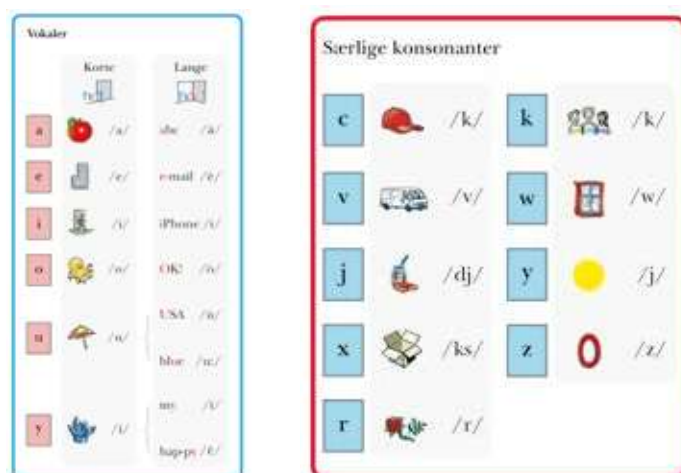
første oplæg om begrebet 'ordblindevenlig engelskundervisning'. Oplægget gav blandt andet indblik i, hvordan begrebet bliver anvendt i andre lande, og gav nogle bud på, hvad et ordblindevenligt læringsmiljø kræver af både lærere, vejledere og skoleledelser.

Dernæst fulgte et oplæg af Dorte Gørtz, Lise Nyrop og Nelly Jacobsen. De står bag hjemmesiden Do-LiNe.dk om engelskundervisning med phonics og materialet WORDS (2019, Alinea). De gav en kort gennemgang af teorien bag WORDS, som kan bruges til en direkte multisensorisk phonics-baseret læse/staveundervisning. Der blev vist enkelte undervisningseksempler fra materialet samt et caseeksempel med en elev, der har udviklet sin læsning, stavning og udtale.

Karsten Jepsen, KVUC, afsluttede formiddagen med at vise, hvordan han kombinerer phonics-undervisning og LST, Læse-Skrive-Teknologi, i sin undervisning. Målet er at gøre kursisterne bevidste om lydlig struktur og morfemer samt brug af 'jokertegn' for at kunne bruge ordforslagsprogrammer mere effektivt.

Efter frokost holdt Jesper Sehested, Et liv som ordblind, oplæg om sin personlige tilgang til engelsk. Jesper er ordblind, har en kandidatgrad og er selvstændig foredragsholder og forfatter. I praksis lever Jesper af at fortælle om sine egne erfaringer og udbrede kendskabet til ordblindhed bredt. Han fangede os alle med sin indgangsreplik: Jeg har elsket mig til engelsk ... Engelsk var dét sprog, han kunne kommunikere med sin daværende kæreste på.

Dagens sidste punkt var en paneldebat om 'Barrierer og muligheder i forhold til at skabe ordblindevenlig engelskundervisning', der blev faciliteret af Birgit Dilling Jandorf. Før selve paneldebatten arbejdede deltagerne i grupper med arbejdsopgaver, som gav god anledning til erfaringsudveksling. Debatpanelet bestod af læringskonsulent Trine Nobelius, Martin Olsen, engelsklærere fra grundskolen, ordblindeefterskolerne og ungdomsuddannelserne samt en HF-studerende.

Highlights fra paneldebatten

Udfordringer for ordblindevenlig engelskundervisning:

Synet på fremmedsprogundervisning:

I vejledningen for engelskfaget i grundskolen nævnes et kommunikativt og funktionelt sprogsyn, og nogle forstår det som en modsætning til direkte phonics-undervisning. Det bør imidlertid ikke være et enten-eller, men et både-og. Ellers svigter man elever med afkodningsvanskeligheder, bl.a. de ordblinde.

Sen identifikation:

Hvis ordblindhed først opdages i udskolingen, er det svært for mange teenagere at skulle forholde sig til at bruge fx LST.

Læreres manglende uddannelse i phonics:

Kun meget få lærere har under deres uddannelse fået undervisning i, hvordan man underviser elever i stavning og læsning på engelsk og håndterer ordblindhed mere bredt i sprogundervisningen. Flere har dårlig samvittighed overfor de elever med ordblindhed.

Tid:

Elever med ordblindhed har brug for tid til flere gentagelser. Lærere har brug for mere tid til at forberede og efteruddanne sig samt til at sparre med andre engelsklærere.

Ledelse:

Det er afgørende, at ledelsen anerkender og giver opbakning til, at lærere ønsker efteruddannelse og giver tid til efterfølgende implementering af lærernes ny erhvervede kompetencer.

Translanguaging:

Translanguaging-perspektivet i forhold til andetsprogede elever er godt! Men mange elever med ordblindhed får det svært, hvis de ikke har så store ressourcer at trække på fra deres modersmål. (Man kan læse mere om de positive aspekter ved translanguaging på fx www.videnomlaesning.dk).

Det, der virker for elever med ordblindhed, virker for ALLE elever:

Øget opmærksomhed på at overføre fokusområder og metoder til almenundervisningen, fx at lære alle børn at bruge LST og at

give dem direkte stave- og læse undervisning.

Synet på elever med ordblindhed:

Vigtigt også at fokusere på det, eleverne er gode til, og ikke kun de faglige udfordringer. Vigtigt at eleverne ved, at de godt kan lære, måske bare på en anden måde. At eleverne ved, hvordan de lærer bedst, og oplever mestring som motivation til læring.

Tidlig indsats:

I forskningen er der dokumentation for og eksempler på, hvad tidlig indsats kan betyde for elever med ordblindhed. Der er heldigvis sket noget de sidste år med ordblindetesten og ordblinderisikotesten. Evalueringer viser da også, at børn testes og identificeres tidligere.

Indsatser hele vejen gennem skoletiden:

Det er vigtigt, at vi husker, at der skal være indsatser for elever med ordblindhed gennem hele skoletiden og ikke kun i indskoling. Og selvom vi bør arbejde med at gøre elever med ordblindhed robuste, skal vi også skabe en undervisning, som ikke kræver så meget robusthed, fordi den ville passe bedre til eleven.

Elevernes faglige baggrund varierer meget ved overgangen til en ungdomsuddannelse. Der bør være muligheder for fortsat ordblindevenlig engelskundervisning, fx HF for ordblinde.

Større viden til engelsklærere om bogstav/lydforbindelser på engelsk:

Der er evidens for, at elever med ordblindhed profiterer af at kende bogstav/lydforbindelser. Men alle elever kan have glæde af den viden. Engelsklærere bør kende mere til det via efteruddannelse og erfaringsnetværk.

Tak! Vi i styregruppen vil gerne sige tak for den store opbakning og opmærksomhed, der har været på vores fælles jubilæum. Det var en forrygende dag, og vi er sikre på, at vi er på rette vej i Danmark i forhold til at kunne skabe endnu bedre engelskundervisning for elever med afkodningsvanskeligheder og ordblindhed.

Bliv medlem

- og støt mennesker med ordblindhed!

Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark varetager interesser for mennesker med ordblindhed over for myndigheder, og hjælper med at sprede kendskabet til ordblindhed og bryde tabuet i offentligheden.

MEDLEMSFORDELE

- Du modtager fire gange om året vores medlemsblad, hvor du kan holde dig ajour med udviklingen på ordblindeområdet
- Du kan deltage i foreningens kurser og arrangementer i de lokale kredse
- Du kan benytte foreningens rådgivere og andre kontaktpersoner
- Du kan få gratis vejledning og rådgivning vedr. skole, uddannelse og arbejde
- Du kan få kontakt med ligestillede
- Du kan få adgang til mange sociale og faglige aktiviteter i de lokale kredse, herunder ungelejr, teenlejr, feriekoloni og foredrag
- Du får 25% rabat på advokatbistand hos Socialretsadvokaterne i sager vedrørende ordblindeproblematikker.
- Du får 25% rabat på CD-ORD og IntoWords hos Vitec MV -www.vitec-mv.com/dk/produkter/

MELD DIG IND

- Et almindeligt medlemskab koster 350 kr. om året.
- Et medlemskab for unge ml. 16-30 år koster 200 kr. om året.
- Et familiemedlemskab (dækker hele familien) koster 480 kr. om året.

Du kan melde dig ind online på vores hjemmeside www.ordblindeforeningen.dk under fanen BLIV MEDLEM (eller scan QR-koden til højre) eller på telefon: 36 75 10 88, som er åben mellem 10:00-11:30 og 12:30-15:00 – dog ikke om onsdagen. Endeligt kan du også skrive til os på: kontor@ordblind.org.

Sammen skaber vi bedre vilkår for mennesker med ordblindhed!

Konstitueret formand for Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark
Maj Mortensen

